

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
МЕДИЧНЕ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНЕ ТОВАРОЗНАВСТВО**

(назва освітньої компоненти)

для здобувачів вищої освіти 4 та 5 курсу денної та заочної форми

здобуття освіти (2023-2024 р.н.)

освітньої програми «Клінічна фармація»

(назва освітньої програми)

спеціальності «226 Фармація, промислова фармація»

(шифр, назва спеціальності)

галузі знань «22 Охорона здоров'я»

(шифр, назва галузі знань)

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

(назва рівня вищої освіти)

ВИКЛАДАЧІ

БАРАНОВА

Інна

Іванівна

e-mail:

iibtovaroved@gmail.com або

innabaranovapharm@ukr.net

ДЯДЮН

Тетяна

Валеріївна

e-mail:

trunovacommodity@gmail.com

1. Назва закладу вищої освіти та підрозділу: Національний фармацевтичний університет, кафедра організації та економіки фармації.

2. Адреса: Україна, м. Харків, вул. Валентинівська, 4, 3-й поверх, т.0572-67-91-70.

3. Веб-сайт: <http://economica.nuph.edu.ua/>

4. Інформація про викладачів:

Баранова Інна Іванівна. Доктор фармацевтичних наук, професор кафедри організації та економіки фармації. Досвід науково-педагогічної діяльності – 25 років. Читає дисципліни: «Медичне та фармацевтичне товаровознавство», «Фармацевтичне та медичне товаровознавство», «Pharmaceutical and medical science», «Фармацевтичне та парфумерно-косметичне товаровознавство», «Основи матеріалознавства. Тара та пакування», «Медична техніка у фізичній терапії» Наукові інтереси: товаровознавчий аналіз медичних виробів, приладів, апаратів, косметичних засобів і лікарських препаратів.

Дядюн Тетяна Валеріївна. Кандидат фармацевтичних наук, доцент кафедри організації та економіки фармації. Досвід науково-педагогічної діяльності – 11 років. Читає дисципліни: «Медичне та фармацевтичне товаровознавство», «Фармацевтичне та медичне товаровознавство» «Товарознавство», «Фармацевтичне та парфумерно-косметичне товаровознавство», «Основи матеріалознавства. Тара та пакування», «Медична техніка у фізичній терапії» Наукові

інтереси: товарознавчий аналіз медичних виробів, приладів, апаратів, косметичних засобів і лікарських препаратів.

5. Консультації: відбуваються щопонеділка на другому тижні з 13.00 до 14.00 на кафедрі організації та економіки фармації.

6. Анотація освітньої компоненти: Освітня компонента є вибірковою в програмі підготовки здобувачів спеціальності «Медичне та фармацевтичне товарознавство» за освітньою програмою «Клінічна фармація». В ній детально розглядається проведення товарознавчого аналізу та вимог до якості які пред'являються до медичних виробів, косметичних та готових лікарських засобів.

7. Метою викладання освітньої компоненти «Медичне та фармацевтичне товарознавство» є оволодіння технікою проведення товарознавчого аналізу; вивчення вимог, які пред'являються до якості готових лікарських засобів (ГЛЗ), медичних виробів (МВ) та правил їх приймання; вивчення факторів, які впливають на якість ГЛЗ та МВ; організація раціональних способів їх зберігання.

8. Компетентності відповідно до освітньої програми: проведення лекцій і практичних занять.

• **Інтегральні:**

Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та критично осмислювати й вирішувати практичні проблеми у професійній фармацевтичній та/або дослідницько-інноваційній діяльності із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, хімічних, технологічних, біомедичних та соціально-економічних наук; інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та їх обґрунтованість до фахової та нефахової аудиторії.

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК):

Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК. 1. Здатність проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики поширених захворювань, попередження небезпечних інфекційних та паразитарних захворювань, а також з метою сприяння своєчасному виявленню та підтриманню прихильності до лікування цих захворювань згідно з їхніми медико-біологічними характеристиками та мікробіологічними особливостями

ФК 2. Здатність здійснювати консультування щодо рецептурних та безрецептурних лікарських засобів й інших товарів аптечного асортименту; фармацевтичну опіку під час вибору та реалізації безрецептурного лікарського засобу шляхом оцінки співвідношення ризик/користь, сумісності, показань та протипоказань керуючись даними про стан здоров'я конкретного хворого із врахуванням біофармацевтичних, фармакокінетичних, фармакодинамічних та фізико-хімічних особливостей лікарського засобу та інших товарів аптечного асортименту

ФК 3. Здатність здійснювати домедичну допомогу хворим та постраждалим у екстремальних ситуаціях та при невідкладних станах.

ФК. 7. Здатність забезпечувати належне зберігання лікарських засобів та інших товарів аптечного асортименту відповідно до їх фізико-хімічних властивостей та правил Належної практики зберігання (GSP) у закладах охорони здоров'я.

ФК. 14. Здатність організувати виробничу діяльність аптек щодо виготовлення лікарських засобів різних лікарських форм за рецептами лікарів і замовленнями лікувальних закладів, включаючи обґрунтування технології та вибір допоміжних матеріалів відповідно до правил Належної аптечної практики (GPP), а також організувати та брати участь у виробництві лікарських засобів, відповідно до вимог Належної виробничої практики (GMP), в умовах фармацевтичних підприємств.

ФК 16. Здатність організувати та проводити заготівлю лікарської рослинної сировини відповідно до правил Належної практики культивування та збирання вихідної сировини рослинного походження (GACP), як гарантії якості лікарської рослинної сировини і

лікарських засобів на її основі. Здатність прогнозувати та обраховувати шляхи вирішення проблеми збереження та охорони заростей дикорослих лікарських рослин, відповідно до чинного законодавства.

9. Інтегративні кінцеві програмні результати навчання (ПРН), формуванню яких сприяє освітня компонента:

ПРН 2. Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності.

ПРН 14. Визначати переваги та недоліки лікарських засобів різних фармакологічних груп з урахуванням їхніх хімічних, фізико-хімічних, біофармацевтичних, фармакокінетичних та фармакодинамічних особливостей. Рекомендувати споживачам безрецептурні лікарські засоби та інші товари аптечного асортименту з наданням консультативної допомоги та фармацевтичної опіки.

ПРН 30. Забезпечувати контроль якості лікарських засобів та документувати його результати. Здійснювати управління ризиками якості на усіх етапах життєвого циклу лікарських засобів.

ПРН 32. Визначати основні органолептичні, фізичні, хімічні фізико-хімічні та фармакотехнологічні показники лікарських засобів, обґрунтовувати та обирати методи їх стандартизації, здійснювати статистичну обробку результатів згідно з вимогами чинної Державної фармакопеї України.

10. Статус освітньої компоненти: Вибіркова.

11. Пререквізити освітньої компоненти: «Медичне та фармацевтичне товарознавство», «Фармацевтичне та медичне товарознавство», «Фармацевтичне та парфумерно-косметичне товарознавство».

12. Обсяг освітньої компоненти: На вивчення освітньої компоненти денної форми навчання відводиться 120 годин 4 кредити ECTS. На вивчення освітньої компоненти заочної форми навчання відводиться 90 годин 3 кредити ECTS.

13. Організація навчання:

Формат викладання освітньої компоненти: очний

Зміст програми освітньої компоненти

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи товарознавства

Тема 1. Теоретичні основи товарознавства. Пакування, маркування МВ.

Тема 2. Пакування та маркування ГЛЗ.

Тема 3. Класифікація і кодування медичних виробів та готових лікарських засобів.

Тема 4. Товарознавчий аналіз інструментів та апаратів для проколів, ін'єкцій, інфузій, трансфузій та відсмоктування.

Тема 5. Товарознавчий аналіз гумових медичних виробів та предметів догляду за хворими.

Тема 6. Товарознавчий аналіз перев'язувальних матеріалів та готових перев'язувальних засобів.

Змістовий модуль 2. Медичне та фармацевтичне товарознавство

Тема 7. Товарознавчий аналіз товарів, які мають право придбавати та продавати аптечні заклади та їх структурні підрозділи (мінеральні води, дезінфікуючі засоби, п'явки медичні) організму.

Тема 8. Товарознавчий аналіз приладів та засобів для огляду та діагностики стану організму (тонометри, термометри, стетоскопи, фонендоскопи, стетоскопи, глюкометри).

Тема 9. Товарознавчий аналіз небулайзерів та інгаляторів.

Тема 10. Товарознавчий аналіз іригаторів.

Тема 11. Сучасні контейнери для фармацевтичної продукції та закупорювальні засоби і пакувальні матеріали в фармації.

Контроль змістового модуля 2

Семестровий залік.**Методи навчання:**

- *пояснювальний (інформаційно-репродуктивний)*: мультимедійні лекції;
- *репродуктивний*: виконання практичних робіт, в тому числі з використанням елементів дистанційного навчання (сервіс Moodle), інтернет-ресурсів;
- *проблемне викладання*: елементи дискусій під час лекцій та занять, обговорення ситуаційних завдань з раціонального застосування та умов пакування, маркування та зберігання лікарських засобів, медичних виробів та косметичних засобів.
- *дослідницький*: участь в науково-дослідницькій роботі, підготовка тез доповідей, підготовка кваліфікаційної роботи, участь у олімпіадах, самостійне вивчення освітніх і наукових джерел, робота в студентському науковому товаристві кафедри;
- *методи активного навчання*: ТВЛ-командні форми роботи – аналіз медичних виробів, косметичних та лікарських засобів в групі, відповідальність за результат;
- *інтерактивні методи навчання*: робота із різними джерелами інформації, спільне розв'язання завдань та аналіз.

Види та форми контролю:

Поточний контроль: усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач тощо.

Контроль змістових модулів: складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач тощо.

Семестровий залік: відповіді на теоретичні питання, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач тощо.

Форма семестрового контролю: семестровий залік.

Умови допуску до контролю змістових модулів: для допуску до контролю змістового модулю 1 необхідна наявність мінімальної кількості балів за темами 3-5. Для допуску до контролю змістового модуля 2 необхідна наявність мінімальної кількості балів за темами змістового модулю 2, та результати за контроль змістового модулю 1.

Умови допуску до семестрового контролю: поточний рейтинг більше 60 балів, відсутність невідпрацьованих пропусків практичних занять, виконання всіх вимог, які передбачені робочою програмою освітньої компоненти.

Система оцінювання з освітньої компоненти:

Результати семестрового контролю у формі семестрового заліку оцінюються за 100-бальною, недиференційованою шкалою («зараховано», «не зараховано») та за шкалою ECTS.

Бали з освітньої компоненти нараховуються за таким співвідношенням:

Види оцінювання	Максимальна кількість балів (% від кількості балів за модуль - для змістових модулів)
Модуль 1	
Змістовий модуль 1: Теоретичні основи товарознавство. - оцінювання тем (2-4) (робота на заняттях 2-4): робота на заняттях (усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач); - контроль змістового модуля 1 (складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач)	50 (50 %)
Змістовий модуль 2: Медичне та фармацевтичне товарознавство.	50 (50 %)

- оцінювання тем (2-3) (робота на заняттях 2-3): робота на заняттях (усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач); контроль змістового модуля 2 (складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач)	
Семестровий контроль з модуля 1-2	100

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється під час поточного контролю та під час контролю змістового модуля.

Політики освітньої компоненти:

Політика щодо академічної доброчесності. Ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ». Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних (семінарських) заняттях, контролю змістових модулів та семестрового заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу НФаУ») згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad-zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості. Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання студентами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ». Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітньої компоненти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ».

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітньої компоненти:

Обов'язко ва література	1.Медичне та фармацевтичне товаровознавство : підруч. для студ. ВНЗ / І. І. Баранова, С. М. Коваленко, Д. В. Семенів та ін. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2017. – Ч. 1. – 320 с. 2.Медичне та фармацевтичне товаровознавство : підручник у 2-х ч. / І. І. Баранова, С. М. Коваленко, Ю. О. Безпала, Т. В. Дядюн, С. О. Мамедова. - Х. : НФаУ : Оригінал, 2016. - 304 с.
--------------------------------	---

	<p>3.Медичне та фармацевтичне товарознавство : практикум / В. Г. Дем'яненко, В. А. Афанасьєва, А. В. Проскочило, С. В. Бреусова; за ред. проф. В. Г. Дем'яненко. – К. : ВСВ “Медицина”, 2010. – 296 с.</p> <p>4.Товарознавство на фармацевтичному підприємстві : навч. посібник для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спец. "Фармація" / І. І. Баранова [та ін.]. – Х. : НФаУ, 2018. - 160 с.</p> <p>5.Фармацевтичне та парфумерно-косметичне товарознавство : метод. рек. з підготовки до аудиторного контролю якості самоств. роботи здобувачів вищої освіти заоч. форми навчання / І. І. Баранова, С. В. Бреусова, Ю. О. Безпала ; НФаУ, Каф. товарознавства. - Електрон. текстові дан. - Х. : НФаУ, 2018. - 32 с.</p> <p>6. Фармацевтичне та парфумерно-косметичне товарознавство : метод. рек. з підготовки до підсумового модульного контролю [здобувачів вищої освіти спец. "Технологія парфумерно косметичних засобів"] / І. І. Баранова [та ін.] ; НФаУ, Каф. товарознавства. - Електрон. текстові дан. - Х. : НФаУ, 2018. - 22 с.</p>
<p>Додаткова література для поглибленого вивчення освітньої компоненти</p>	<p>1. Державний класифікатор продукції та послуг (ДКПП) – ДК 016:2010, введеного с 01.01.2012г. – К. : ДП «Укрметртестстандарт», 2012. – 1833с.</p> <p>2.Дослідження аспектів кольорового оформлення тари та упаковки для продукції вітчизняної фармацевтичної промисловості / О. А. Друговіна, В. М. Толочко // Вісник фармації. – 2001 . – №4 (28). – С. 69–72.</p> <p>3.ДСТУ 3993-2000. Товарознавство. Терміни та визначення.</p> <p>4.Завгородня, В.М. Товарознавство пакувальних матеріалів / В. М. Завгородня, І. В. Сирохман. – Львів : Коопосвіта Видавництво ЛКА, 2003. - 215 с.</p> <p>5.Захаренко В.О. Матеріалознавство непродовольчих товарів : навчальний посібник / Захаренко В.О. – Х. : Харк. держ. університет харчування та торгівлі, 2005. – 246 с.</p> <p>6.Кучерук О. Фальсифікація ліків: як їй запобігти // Еженедельник “Аптека”. – 2003. – № 46. – С. 81.</p>
<p>Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітньої компоненти</p>	<p>1.Основи матеріалознавства. Тара та пакування [Електронний ресурс] : метод. рек. для аудитор. та позааудитор. роботи студ. денної та заоч. (дистанційної) форм навчання / В. Г. Дем'яненко [та ін.] ; НФаУ, Каф. товарознавства. – Електрон. текстові дан. – Х. : НФаУ. – Ч. 2. – 2013. – 67с. – Режим доступу : http://irbis.nuph.edu.ua/full_text/2013/metodichki/2013_osnovu_materialoznavstva_p2.pdf</p> <p>2.Медичне та фармацевтичне товарознавство [Електронний ресурс] : метод. рек. з підготовки до підсумкового модульного контролю [здобувачів вищої освіти спец. "Фармація", "Клінічна фармація"] / І. І. Баранова [та ін.] ; НФаУ, Каф. товарознавства. - Електрон. текстові дан. - Х. : НФаУ, 2018. - 24 с. – Режим доступу : http://irbis.nuph.edu.ua/full_text/2018/2018_mr_pmk_mft.pdf</p> <p>3.Медичне та фармацевтичне товарознавство [Електронний ресурс] : метод. рек. з підготовки до аудитор. контролю якості здобувачів вищої освіти заоч. форми навчання / І. І. Баранова [та ін.] ; НФаУ, Каф. товарознавства. - Електрон. текстові дан. - Х. : НФаУ, 2018. - 30 с. – Режим доступу : http://irbis.nuph.edu.ua/full_text/2018/2018_mr_akt_mft.pdf</p> <p>4.Медичне та фармацевтичне товарознавство [Електронний ресурс] : метод. рек. для викладачів / І. І. Баранова [та ін.] ; НФаУ, Каф. товарознавства. - Електрон. текстові дан. - Х. : НФаУ, 2017. - 165 с. – Режим доступу : http://irbis.nuph.edu.ua/full_text/2017/2017_mr_dla_prepod_mft_nov.pdf</p>

	<p>5.Медичне та фармацевтичне товарознавство [Електронний ресурс] : метод. рек. для самост. робіт / І. І. Баранова [та ін.] ; НФаУ, Каф. товарознавства. - Електрон. текстові дан. - Х. : НФаУ, 2017. - 142 с. http://irbis.nuph.edu.ua/full_text/2017/2017_mr_sr_med_ta_farmaceutchn'e_to_varoznavstvo.pdf</p> <p>6.Законодавство України - http://zakon.rada.gov.ua/</p> <p>7.Інформаційна система „Компендіум” - http://compendium.com.ua/</p> <p>8.Інформаційна система „Лікарські засоби” (Моріон). http://pharmbase.com.ua/</p> <p>9.Інформаційно-пошукова система «Електронний формуляр» http://www.dec.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=301&Itemid=622&lang=uk</p> <p>10.Державний реєстр лікарських засобів http://www.drlz.kiev.ua/</p> <p>11.Довідник лікарських засобів http://www.drlz.kiev.ua/</p> <p>12.Державний реєстр медичної техніки та ВМП http://portal.diklz.gov.ua/PublicSite/PUB/VMList.aspx</p>
<p>Система дистанційного навчання Moodle</p>	<p>https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=2740</p>

Технічне й програмне забезпечення освітньої компоненти: комп'ютери для тестування, пристрій мультимедійний, екран.